

Examen național de bacalaureat 2023

Proba E.c)

Istorie

Simulare
Varianta 1

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Subiectul I**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „[...] Constituția de la 1866 era, în mod paradoxal, esențialmente un document liberal. Ea limita prerogativele Domnitorului la cele ale unui monarh constituțional, prevedea o guvernare reprezentativă, îi făcea pe miniștri răspunzători pentru actele lor și consolida principiul separării puterilor. Consemna, de asemenea, pe larg drepturile și libertățile cetățenilor, cărora le era de aici înainte garantată egalitatea în fața legii, libertatea deplină a conștiinței, a presei, a adunărilor publice, dreptul de asociere, inviolabilitatea domiciliului și a persoanei împotriva oricăror percheziții și arestări arbitrare. [...] Constituția din 1866 semăna, așadar, cu legile fundamentale liberale existente în Europa Occidentală. [...] Principalul izvor de inspirație al autorilor ei a fost Constituția belgiană din 1831, atât sub raportul formei, cât și sub cel al conținutului. [...] Totuși, Constituția română din 1866 nu era nici pe departe o simplă imitație a celei belgiene, întrucât autorii ei au ținut seama de condițiile specifice ale României, de pildă, în articolele referitoare la proprietate, învățământ, alegeri și administrație locală.”

(Keith Hitchins, *România 1866-1947*)

B. „Art. 1. Regatul României este un stat național, unitar și indivizibil.[...]”

Art. 5. Românii, fără deosebire de origine etnică, de limbă sau de religie, se bucură de libertatea conștiinței, de libertatea învățământului, de libertatea presei, de libertatea întrunirilor [...]

Art. 10. Toate privilegiile de orice natură, scutirile și monopourile de clasă sunt oprite pentru totdeauna în statul român. [...]

Art. 34. Puterea legislativă se exercită colectiv de către rege și reprezentațiunea națională. Reprezentațiunea națională se împarte în două Adunări: Senatul și Adunarea Deputaților.”

(Constituția din 1923)

Pornind de la aceste surse, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți legea fundamentală precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la rege. **2 puncte**
3. Menționați câte o caracteristică a legii fundamentale la care se referă sursa **A**, respectiv sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că în statul român nu mai există clase privilegiate. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două constituții adoptate în spațiul românesc în prima jumătate a secolului al XX-lea, altele decât cele la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două constituții adoptate de români în a doua jumătate a secolului al XX-lea. **4 puncte**

Subiectul al II-lea**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Stalin a acționat nu prin convingere, explicație și cooperare răbdătoare cu poporul, ci prin impunerea concepțiilor sale, solicitând supunerea absolută în fața opiniilor sale. Oricine se opunea concepțiilor sale sau încerca să-și demonstreze punctul de vedere era sortit să fie îndepărtat din conducerea colectivă și să sufere anihilarea morală și fizică. Aceasta s-a întâmplat mai cu seamă [...] după desfășurarea celui de-al XVII-lea Congres al partidului, când mulți conducători proeminenți au căzut victime despotismului lui Stalin. [...] Acesta a inventat conceptul de inamic al poporului. [...] În loc să fie corect pe plan politic și să mobilizeze masele populare, el a preferat mai ales calea represiunii și a anihilării fizice nu numai împotriva inamicilor reali, ci și contra acelor care nu comisese nicio crimă împotriva partidului și guvernului sovietic. Din 1966 de delegați cu drept de vot la Congresul al XVII-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, 1108 oameni au fost arestați apoi sub acuzația de crime antirevoluționare. Consecințe foarte grave a avut, mai cu seamă la începutul războiului, represiunea ordonată de Stalin, între anii 1937 și 1939, împotriva comandanților militari. [...] Represiunea a fost impusă împotriva unei părți a cadrelor militare, începând cu nivelul comandanților de companie și până la nivele militare mai înalte. În acest timp, cadrele conducătoare ce obținuseră experiență militară în Spania și în Orientul Îndepărtat au fost aproape în totalitate lichidate.

[...] Cu atât mai monstruoase sunt acele acțiuni al căror inițiator a fost Stalin, încălcări grave ale celor mai elementare principii leniniste ale politicilor statului sovietic privind naționalitățile. Ne referim la deportările în masă ale unor întregi popoare din locurile lor de origine, împreună cu toți comuniștii și membrii Komsomol fără excepție. Astfel, la sfârșitul lui 1943, când deja avusese loc o schimbare a situației de pe front în favoarea Uniunii Sovietice, s-a luat și s-a executat o decizie de deportare a tuturor karahailor de pe pământurile pe care ei trăiau. În aceeași perioadă, la sfârșitul lui decembrie 1943, aceeași soartă le-a fost rezervată kalmîcilor din Republica Autonomă Kalmîkā. În martie 1944, toțicecenii și ingușii au fost deportați iar Republica Autonomă Ceceno-Ingușă a fost lichidată [...] Ucrainenii au evitat aceeași soartă doar pentru că erau prea mulți și nu exista un loc în care să fie deportați. Altfel, [Stalin] i-ar fi deportat și pe ei. ”

(Nikita Hrușciiov, *Cultul personalității și consecințele sale*, 25 februarie 1956)

Pornind de la această sursă, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți, din sursa dată, evenimentul politic, după desfășurarea căruia, a început represiunea ordonată de Stalin. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați formațiunea politică și conceptul introdus de dictatorul sovietic, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la represiune. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la politica statului sovietic în privința naționalităților, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia represiunea politică sau etnică a fost specifică și altor regimuri totalitare din secolul al XX-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre autonomii locale și instituții centrale în spațiul românesc, în secolele al IX-lea – al XVIII-lea, având în vedere:

- precizarea unui izvor istoric în care sunt atestate autonomiile locale din spațiul românesc în secolele al IX-lea – al XIII-lea și menționarea a două caracteristici ale acestora;
- prezentarea unei acțiuni desfășurate în deceniile trei-patru ale secolului al XIV-lea, în procesul de constituire a statului medieval românesc din sudul Carpaților;
- menționarea a două instituții centrale din spațiul românesc extracarpatic;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția unei instituții politice centrale din spațiul românesc la începutul secolului al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.